

ГІСТОСТРУКТУРА МАТКОВИХ ТРУБ КОРІВ ЗА ГІПОФУНКЦІЇ ЯЄЧНИКІВ

Калиновський Г. М., д.вет. наук, професор
Шнайдер В., аспірант

Постановка проблеми. Результати осіменіння корів залежать від багатьох чинників, серед яких найважливішим є стан внутрішнього середовища матки і маткових труб.

Поняття внутрішнє середовище включає не лише вміст матки і маткових труб, його фізико-хімічні властивості і біохімічний склад, але й стан їх слизової оболонки. Проте, якщо навіть внутрішнє середовище матки коливається в межах фізіологічних параметрів і сприятливе для проживання спермій, вони проникають в просвіт маткових труб, то їх доля, однаково як яйцеклітини, залежать від середовища і морфофункціонального стану маткових труб.

Із вищенаведених показників та їх обговорення є підстави стверджувати, що дисплазія суглобів може виникати в результаті недостатнього надходження в організм мікро- і макроелементів. Висока активність АСТ, ЛФ свідчать що інтенсивне відновлення опорно-рухової системи можливе за інтенсивного вимивання кальцію з ЛДК в кістках для компенсації дефекту іонізованого кальцію в крові. Відповідно рівень фосфору, кальцію і магнію в крові за певних умов знижується і компенсується з лабільних депо організму. Будучи внутрішньоклітинним каталізатором багатьох реакцій, магній відіграє важливу роль в стабільності клітинних і мітохондріальних мембран та окислювальному фосфорилуванні.

Отже, низький рівень гемоглобіну в крові хворих дисплазією тварин теж можна обґрунтувати низьким вмістом магнію.

Аналіз останніх досліджень. Найповніше узагальнені результати повідомлень світової фахової літератури щодо морфології й фізіологічних змін у статевих органах свійських тварин, в тому числі й великої рогатої худоби, представлені Ю. Техвером (1968).

Ним опрацьовано 40 джерел літератури, що стосуються стану маткових труб, опублікованих протягом 1911-1964 років.

Н. Т. Плішко, В. Г. Коляденко і В. Н. Плішко [2] повідомляють про секреторну функцію слизової оболонки маткових труб, зокрема виділення лігічних ферментів, що впливають на процеси запліднення.

У більшості пізніших повідомлень основна увага зверталась на з'ясування окремих питань щодо морфології і функції матки та яєчників за різного стану організму, і як вони впливають на ефективність осіменіння корів і телиць [1].

Окремі праці останніх років присвячені комплексному дослідженню маткових труб, яєчників й матки в різні стадії статевого циклу та в неплідних корів .

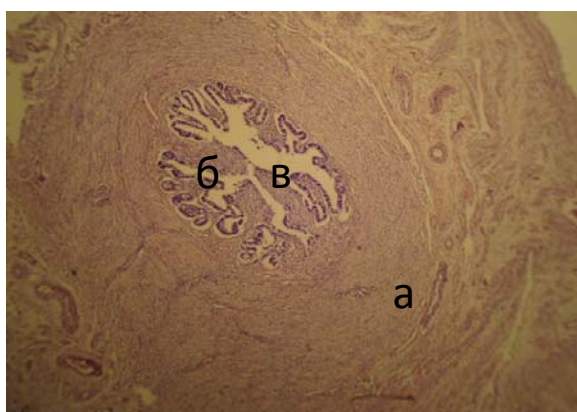
Дослідження [4] стосуються лікування неплідних корів за непрохідності маткових труб шляхом їх продування.

Мета роботи – дослідити морфофункціональні зміни маткових труб неплідних корів за гіпофункції яєчників.

Матеріал і методи виконання роботи. Дослідження проведені на датованому матеріалі, отриманому від клінічно здорових корів, яких забивали на м'ясо в умовах м'ясокомбінату.

Зразу після знекровлення туш відбирали статеві органи, відпрепарувували матку, маткові труби та яєчники, визначали їх параметри. Враховували стан яєчників, маткових труб і матки, співставляли їх з даними відповідних супровідних документів на тварин і визначали функціональний стан організму.

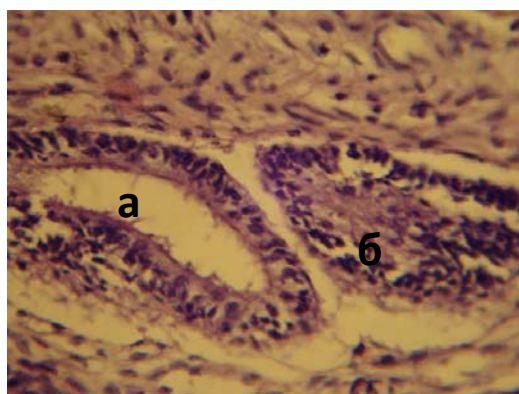
Результати дослідження. При гістологічному дослідженні встановлено, що перешийок маткових труб має товсту стінку, сформовану щільно прилеглими гладенькими м'язовими клітинами, які утворюють внутрішню пластинку циркулярного шару м'язової оболонки. Його дорсальна ділянка розщеплюється на дві пластинки, між якими локалізуються кровеносні судини. У цій частині від м'язової оболонки відгалужуються м'язові клітини до зв'язки маткової труби (рис.1, а).

*Рис. 1. Фрагмент ділянки перешийка маткової труби:
а – м'язова оболонка, б – складки слизової оболонки, в – просвіт труби.*

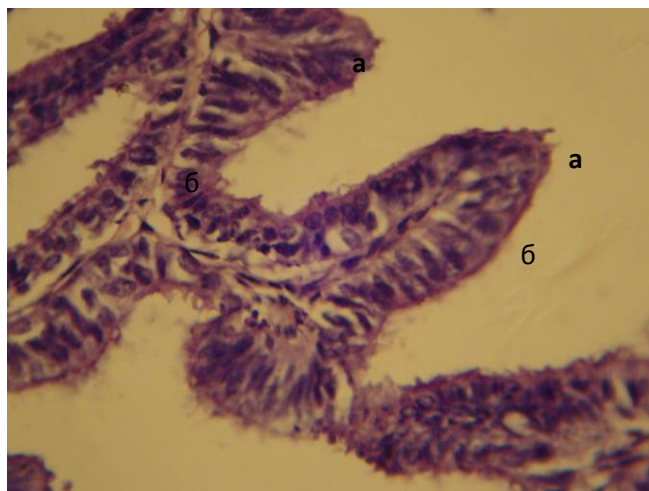
Між зовнішньою і внутрішньою пластинками м'язової оболонки стінки перешийка маткової труби з вентрального боку добре виражений судинний прошарок. Слизова оболонка в краніальній частині перешийка утворює відносно товстіші складки, верхівки і бокові стінки яких оголені від епітелію. Вони вистелені стовпчастим, переважно однорядним епітелієм, що має видовжені, забарвлені в темно-синій колір ядра. В окремих ділянках виражена дистрофія епітелію.

Низенькі, первинні складки різної форми, вистелені багатоядерним стовчастим епітелієм (рис.2, а), який в окремих ділянках зазнав дистрофічних змін, а в інших виражена його проліферація (рис. 2, б).

*Рис. 2. Первинні складки перешийка:
а – епітелій складок, б – проліферація епітелію.*

Стінка ампул тоненька, м'язовий циркулярний шар утворений декількома щільно розташованими м'язовими клітинами, між пластинами якого циркулярно добре сформований судинний прошарок, складки слизової оболонки малорозгалужені, третинні тонкі, язикоподібної видовженої форми з потовщеними верхівками, вторинні – булавоподібні, первинні – пірамідоподібні (рис. 3, а). Вони вистелені стовчастим однорядним епітелієм, що має видовженої і кулькоподібної форми ядра, на вершинах яких виражена його проліферація, та первинні складки, утворені одним або декількома сполучнотканинними волокнами, вистелені багатоядерним епітелієм, поверхня якого вкрита забарвленою в червоний колір плівкою слизу.

*Рис. 3. Верхівка третинної складки ампули маткової труби:
а – верхівка складки, б – епітелій*

Щілини між окремими первинними складками заповнені ядрами епітелію, в центрі яких знаходяться різної форми порожнин.

Торочки лійки тонкостінні, мають добре васкуляризовану широку основу, утворену сполучнотканинними волокнами, вистелені переважно одно- і двоядерним стовчастим епітелієм, утворюють багато бокових складок (рис.4, а, б), на бокових стінках складок яких виражена проліферація епітелію, ознаки його дистрофії та утворення порожнин, забарвлених у жовтий колір.

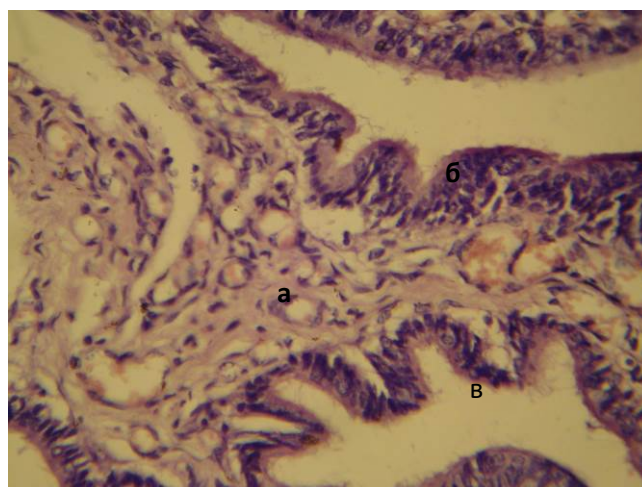

Рис. 4. Фрагмент торочки лійки: а – основа, б – бокові складки, в – епітелій.

Висновок. Гістоструктура маткових труб характеризується в ділянці перешийку добре сформованою мязовою оболонкою, низькими різною формою складками, ампули – різної форми первинними, вторинними і третинними складками, лійки – торочками з

боковими складками. Слизова оболонка всіх відділів маткової труби вистелена стовпчастим одно- і багатоядерним епітелієм з ознаками дистрофії і проліферації.

Використані джерела інформації

1. Гончаренко В. В. Клініко-симптоматичне і патогенетичне обґрунтування профілактики неплідності корів-первісток: автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня канд. ветеринарних наук: спец. 16.00.07 «Ветеринарне акушерство» / В. В. Гончаренко – Суми, 2011.
2. Плишко Н. Т., Коляденко В. Г., Плишко В. Н. Новые аспекты начальных стадий оплодотворения: значение для практики / Н. Т. Плишко, Киев, 2001. – 80с.
3. Техвер Ю. Т. Гистология мочеполовых органов и молочной железы домашних животных. Тарту, 1968. Часть II. – с. 141-249.
4. Шницар В. И. Диагностическое и терапевтическое значение пертубации и хромогидротубации у бесплодных коров и телок: Автор, канд дис. / В. И. Шницар. Львов, 1967.